

Predikan 21:a efter Trefaldighet 2015-10-25 **EFS-kyrkan i Skellefteå, av Hans Marklund**

Även om fattigdomen i världen halverats sedan 80-talet så vet vi att ca 20% av jordens befolkning fortfarande lever under den s.k. extrema fattigdomsgränsen på 1,25 dollar om dagen. Vi vet att krig gör livet outhärdligt för miljontals människor. Vi vet att diktaturer förvägrar sina medborgare de rättigheter som vi själva tar för givna. Vi vet att barnarbete förekommer och att kvinnor och barn utnyttjas som sexslavar på många håll i världen.

Samtidigt vet vi att människor i det rika västerlandet ägnar mera tid åt att fundera på bantningstips än på hur världssvälten ska avskaffas. Vi funderar mera på senaste klädmodet och de senaste inredningstipsen, än på hur människor i andra delar av världen ska få tak över huvudet och kläder på kroppen. Vi funderar mera på hur vi ska få upp lönen, eller ner skatten, än på hur vi kan skapa meningsfulla arbeten. Vi funderar mera på hur vi ska förströ oss, vilka TV-program vi ska se, än på hur vi ska avskaffa analfabetismen i världen. Vi funderar mera på mediciner och sjukvård åt våra husdjur, än på hur sjukvården i tredje världen ska nå upp till en dräglig nivå.

Skälen till detta är att man kan tjäna pengar på bantningstips, på klädmodet, på fiffiga skatteavdrag. Det finns stora pengar inom underhållningsindustrin och husdjursägare i väst har mera pengar än malaria- och AIDS-patienter i Afrika.

Jag behöver inte säga mera för att de flesta av er ska bli lite dystra till mods. Därför vill jag fortsätta med att se lite på dagens texter och då ser vi att det finns en del nyansskillnader mellan de olika årgångarna. 1:a årgången som vi läste betonar att vi ska leva som goda medborgare i det samhälle vi lever i, medan de övriga årgångarna tydligare talar om att vi på ett mera personligt plan ska bry oss om våra medmänniskor.

”Att leva i världen, men inte av världen” är ett känt citat som kan få vara rubrik för resten av predikan. Det första vi ska tänka på är att ett sannare kristenliv inte automatiskt innebär större lycka, större framgång och mindre lidande. Det kan ibland vara precis tvärtom, för detta att delta i kampen mot likgiltigheten, håglösheten, meningslösheten och ondskan i världen, den kampen har ett pris. Men det vi alltid ska komma ihåg är att vår förebild, Jesus Kristus, redan har betalt det yttersta priset i kampen mot ondskan.

Vår teologi är inte framgångens utan motgångens teologi. Vi får lära oss själva och andra att det trots hopplösa lägen, trots att vi ständigt misslyckas, trots att det onda ofta verkar starkare än det goda, så får ändå den lidande kärleken det sista ordet. Den lidande kärleken, gestaltad av Jesus Kristus, kan på nytt och på nytt befria och läka.

Vi ska ge kejsaren det som tillhör kejsaren, eller med mera moderna ord, vi ska ta ansvar för det samhälle och den värld vi lever i. Att ta ett samhällsansvar genom att vara aktiv inom politiken, inom föreningslivet, genom att sköta sitt arbete på ett bra sätt, det är vad Gud förväntar sig av oss.

När vi gör det är det också viktigt att vi ser att människor som inte delar vår tro, kan vara goda bundsförvanter i arbetet för det som är gott och rätt i vårt samhälle. Viljan att göra det som är gott och rätt är inget som vi kristna har monopol på. Att leva i världen är att ständigt vara öppen för de goda impulser som finns och stötta och uppmuntra dem. Att tro att muslimer, ateister och andra som inte delar vår tro, skulle vara moraliskt underlägsna oss kristna, det tror jag är ett stort misstag.

Om det är en kristen, en muslim, en hindu eller en ateist som borrar en brunn i Indien, det spelar ingen roll, huvudsaken brunnen blir borrad så att människor får rent vatten. Vilken tro ambulansföraren har spelar ingen roll, det viktiga är att så snabbt och säkert som möjligt få patienten till sjukhuset.

Att ta sin egen tro på djupt allvar, behöver inte innebära att man ser ned på andras tro. Att tycka att uppgiften att föra evangeliet vidare är centralt för oss som kristna, behöver inte stå i motsatsförhållande till att visa andra respekt, behöver inte stå i motsatsförhållande till att vi i arbetet för ett rättfärdigare samhälle samverkar med alla människor av god vilja. (PAUS)

Att be, att läsa bibeln, att fira gudstjänst tillsammans är inget självändamål. Blir det ett självändamål så är det ungefär lika smart som om jag åker in på en bensinstation och tankar och sedan stannar jag och kör på tomgång tills tanken är tom igen.

Att vi behöver bön, bibelläsning, gudstjänstfriande det är för att vi behöver bli burna av ett hopp, en framtidstro som pekar på att förlåtelse och upprättelse är möjligt, som hjälper oss att våga tro att materialism och självupptagenhet inte är lösningen på de problem vår värld står inför idag. Som hjälper oss att våga handla, våga vara goda samhällsmedborgare, våga ta personliga initiativ när vi ser orättvisor omkring oss.

Idag har vi säkert alla hört nedsättande kommentarer om de som tigger på våra gator. Vi har säkert också hört otrevliga kommentarer om alla de flyktingar som strömmar in i vårt land just nu. Men handen på hjärtat, har vi alla gånger hävt upp vår röst och protesterat? Jag säger inte att situationen med tiggarna är utan bekymmer, eller att det stora antalet flyktingar just nu inte innebär påfrestningar för vårt samhälle. Samtidigt tror jag att vi alla vet vad Jesus skulle ha sagt till oss idag om han varit här.

Att göra den kristna tron trovärdig kan därför aldrig ske genom stora och tomma ord. Istället skapas trovärdigheten när andra ser att vi själva tar det vi säger på djupaste allvar. Vi ska ta orden om sanning och rättfärdighet på allvar, inte därför att vi alltid lyckas leva upp till våra ideal, bibeln och hela kyrkans historia är full av människor som misslyckas. Istället vågar vi ta de stora orden i vår mun, därför att vi tror att förlåtelse och upprättelse alltid är möjligt. Vi kan se det hoppgivande i att Gud kan använda sig av människor som misslyckats. **Det verkliga misslyckandet är alltså inte att misslyckas, utan det verkliga misslyckandet är att vägra erkänna sitt misslyckande.**

Att jag så tydligt tar upp detta med vår tro denna söndag som talar om samhällsansvar, det beror på att jag anser att vår tro har två viktiga bidrag att ge i samhällsarbetet. Det ena är att skapelsetanken, om att vi alla är skapade till Guds avbild, det är en tanke som utmanar alla former av orättvisor alla typer av ojämlikheter som finns i vår värld. Skapelsetanken pekar också på vårt ansvar för hela skapelsen, djur, natur, klimat och miljö.

Det andra är att i vår tro finns ett löfte om försoning och upprättelse som kan föda ett trotsigt hopp även i de mest hopplösa situationer. Jag tror att vår värld behöver detta trotsiga hopp. När vi hör om miljöhot och hotande klimatförändringar. När vi ser hur många som svälter, som är sjuka. När vi ser hur många som är arbetslösa och som sitter fast i missbruk. När vi ser hur många som utnyttjas som barnarbetare eller sexarbetare. Då kan vi lätt drabbas av missmod och tänka: Kan vi inte göra något åt eländet i världen, är det väl lika bra att vi bara tänker på oss själva och våra närmaste och försöker åstadkomma en så behaglig tillvaro som möjligt för oss själva.

Det är denna resignation som det kristna hoppet utmanar. För vårt hopp handlar inte bara om frimodighet inför döden. Vårt hopp handlar om att det är möjligt att bekämpa alla former av ondska. Problemet är att vi kristna inte bara lever i världen, utan att vi ofta också lever av världen. Det som då händer är att vi inte vågar räkna med Gud och när vi inte räknar med Gud blir vi lätt stumma och handlingsförlamade inför den ondska vi möter.

Mitt möte med Anonyma Alkoholisters 12-steg har lärt mig mycket om hur man tar sig ur resignation och handlingsförlamning som går att använda på många områden i livet. För i mötet med missbruk är det lätt att vi drabbas av missmod, men jag vill peka på två saker: "Det finns inga hopplösa situationer" det måste vara vår attityd i mötet med alla former av missbruk, i mötet med alla former av ondska. Det andra är att vi alla måste erkänna vår maktlöshet inför missbruket, inför det onda som vi står inför och att vi behöver erkänna att vi behöver hjälp av Gud för att övervinna denna maktlöshet.

Oavsett om vi själva är beroende eller vi försöker hjälpa någon anhörig eller vän som har problem med sitt beroende, så är vi maktlösa. Utan denna kapitulation, utan att man erkänner sin egen maktlöshet och sitt beroende av Gud, så kan man inte befrias från sitt beroende. Jag tror att samma principer går att använda på många andra områden i livet. Kapitulation, alltså erkänna sin egen maktlöshet och sitt beroende av Gud för att kunna klara av uppgiften.

Det är denna radikala kapitulation inför synden, inför ondskan som varit ett bärande tema i alla väckelserörelser från urkyrkan och fram till idag. Tyvärr är det så att många som upptäckt Gud inom Anonyma Alkoholister blir besvikna när dom kommer till våra olika församlingar. Den radikala ärlighet som varit en nödvändighet för att bryta beroendet, den saknar dom ofta i mötet med våra församlingar. Det starka stöd dom upplevt i sin AA-grupp, det stödet hittar dom väldigt sällan i någon församling.

Ibland får jag en obehaglig känsla av att det bubblar av andligt liv i vårt land idag, men väldigt lite av det sker inom de etablerade kyrkornas ramar. Det paradoxala i detta är att vi lever för lite i världen och för ytligt i vår kristna gemenskap, alltså en form av dubbelfel. Många sökare uppfattar våra församlingar mera som sociala klubbar där vänner och bekanta träffas för att ha trevligt tillsammans än som platser där man brottas med livsfrågorna och där det finns en gemenskap som stöttar och uppmuntrar.

För att kunna leva med den kunskap vi har om den värld vi lever i, så behöver vi ett trotsigt hopp, ett hopp som säger att kärleken alltid segrar till sist. Vi behöver ett hopp som gör att vi orkar och vågar kämpa. Vi behöver ett hopp som hjälper oss att inte fastna i missmod eller dåligt samvete. Därför behöver vi både be och arbeta och våga tro att Gud behöver oss och att han vill använda oss, trots att vi misslyckas ibland.

Ett sätt att uttrycka AA:s tolfte steg och sista steg kan lyda så här: ”Jag tackar för allt jag har fått och delar med mig av det till andra”, med förklaringen ”Jag förstår att jag bara kan behålla det jag ger vidare och försöker därför vara en inspirationskälla för dem jag möter. Jag delar med mig av mina livserfarenheter och allt jag har lärt mig till mina medmänniskor. Som jag har fått hjälp vill jag nu hjälpa andra.”

Eller med andra ord, det jag fått av Gud kan jag bara behålla om jag ger det vidare till andra. Och en bön som uttrycker detta bättre än en aldrig så lång predikan det är den s.k. Fransiskusbönen.

Låt oss be: Herre, gör mig till ett redskap för din frid.
 Där hat finns, låt mig få föra dit kärlek.
 Där ondska finns, låt mig få komma med förlåtelse.
 Där oenighet finns, låt mig få komma med enighet.
 Där tvivel finns, låt mig få komma med tro.
 Där osanning finns, låt mig få komma med sanning.
 Där förtvivlan finns, låt mig få komma med hoppet.
 Där sorg finns, låt mig få komma med glädjen.
 Där mörker finns, låt mig få komma med ljuset.

O gudomlige Mästare,
 låt mig sträva inte så mycket efter att bli tröstad, som att trösta,
 inte så mycket efter att bli förstådd, som att förstå,
 inte så mycket efter att bli älskad, som att älska.

Ty det är genom att ge, som man får,
 genom att förlåta, som man blir förlåten,
 och genom att dö, som man uppstår till det eviga livet.

AMEN